

man tager den længere Vej fremfor den kortere. Det Forhold skal jeg nu ikke komme videre ind paa; jeg ved, der er andre Steder, hvor man døjer lige saa meget, hvor man af lokale Hensyn omtrent ikke kan benytte Togene, men maa benytte egen Befordring. At dette bevirker et Tab i Indtægter, derom tvivler jeg ikke. — Jeg for min Part er derfor heller ikke særlig begejstret over de Medsættelser, Folketinget har foretaget, snart paa Udgiften til Kul og Olie, snart ved at give Afslag paa nogle Portører her og paa nogle Fyrbødere, hvoraf man saa har maattet give Halvdelen til 3dje Behandling, for at det ikke skal blive alt for galt. Jeg tror, at vil man se at skaffe bedre Balance — hvad der for Resten ikke forekommer mig at være Hovedprincippet for Jærnbanedriften — maa man hellere se at forbedre Driften end at være alt for karrig med Hensyn til Bevillinger dertil. Selvfølgelig mener jeg dog ikke, at der paa noget Punkt skal rutes, det være langt fra.

Ja, der kunde jo gerne være andre Punkter, hvor jeg heller ikke er saa helt enig med Folketinget; for blot at nævne et Eksempel, der berører Kultusministeriet, kan jeg ikke være enig i Rægtelsen af Gymnastikhuset, hvad der for øvrigt hører ind under de separate Fonds. Men i det hele og store synes jeg dog, at det er et vel gennemarbejdet og vel gennemtænkt Forslag, her ligger for. Jeg har nok hørt haade den ærede Minister og det ærede 9de kongevalgte Medlem udtale, at dette Forslag ikke kunde blive til Lov. Det skal jeg gerne indrømme, det kan det sikkert ikke, efter som Omstændighederne ere. Men, bortset fra, hvad jeg vil kalde Fortiden, altsaa Bevillingerne til Fæstningerne og de provisoriske Love, tror jeg, det vilde være meget let eller i alt Fald ikke meget svært for Rigsdagen at blive enig. Det høje Ting vil let kunne se, at mine Meningsstæller og jeg fra vort Standpunkt dog umulig kunne gaa med til at give Bevilling til dem, som det ærede kongevalgte Medlem kaldte de bestaaende Love, forudsat at han derved sigtede til de provisoriske Love. Thi skulde vi give disse Bevillinger, da maatte vi jo dermed godkende den Anvendelse, som den høje Regering har gjort af Grundloven, og den Fortolkning, Ministeriet har givet den. Men man kan jo lade disse Love — der er jo Tid endnu, haaber jeg — som hvile heroppe og ere Forslag i Forhold til os, vandre ned til det andet Ting, saa var der vel Udflugt til, at man kan komme over disse Banstelligheder. Om man vil gøre det eller ikke gøre det, har jeg selvfølgelig ingen Mening om, og derfor heller ingen Mening

om, hvorvidt den kongevalgte Landstingsmands Ønsker og Forhaabninger kunne gaa i Opfyldelse. Jeg udtalte i Fjor, da han udtalte sine Forhaabninger, at jeg jo godt kunde være med til at slutte mig til at nære disse Forhaabninger, men det sikre var i hvert Fald det, at vi gif igen et Aar i Møde, i hvilket der, politisk talt, vilde spildes meget og intet vindes. Nu har jeg nok hørt, at dersom vi ingen Finanslov faa — ja selv om vi faa en, er det maasse lige galt — vil der blive en saadan Agitation ude i Landet, at vi aldrig skulde have set Mage dertil. I den Henseende frygter jeg ikke. Man maa fra Højres eller fra anden Side søge at ophidse den politiske Videnstabs, saa meget man vil, det vil efter min Mening ikke mere lykkes at faa den op; dertil ere Tilstandene alt for daarlige. Fanatismen vilde man ikke paa ny kunne faa frem, hvad enten man, det siger jeg udtryffeligt, faar en Finanslov eller ej. I begge Tilfælde vil der blive forsøgt derpaa, jeg skal for mit Vedkommende gøre mit til, at det ikke skal lykkes at faa Fanatismen op; jeg ved meget vel, at den enkelte formaar meget lidt i saa Henseende, men Tilstandene formaa desmere. Jeg ønsker nok et politisk Folk, til visse et Folk, der har Interesse for Samfundsspørgsmaalene, men jeg tror ikke, det er heldigt at have Fanatismen alt for meget oppe i Landet; jeg vil sige, der maa helst slet ingen Fanatisme være, thi den skaber ikke det politiske Folk. Jeg udtalte forleden Dag, at jeg vustedede ikke et politiserende Folk, og jeg kunde ønske at give den Forklaring deraf — for at min egen Forklaring kunde følge Ordene — at det, jeg derved har sigtet til, er et Folk, der ikke er i Stand til at gennemføre sin Vilje. Vi have jo for øvrigt allerede Billedet tegnet af Holberg, om man vil, i den politiske Raadestøber. Jeg troede for øvrigt, at den Betydning skulde ligge i Ordet „politiserende“, men jeg mærker imidlertid, at den ikke har ligget deri, idet der i det mindste er en Del, der har fundet, at den ikke ligger deri. Derfor vil jeg slutte med at udtale: Det gaa, hvorledes det vil, saa er det dog klart nok, at skulle vi, hvad enten vi nu faa en rigtig Finanslov eller ikke, gaa en god Sund og rigtig Fremtid i Møde, maa vi hverken have et politiserende Folk eller en Politik, i hvilken der er alt for megen Fanatisme, men saa maa vi have et politisk Folk.

Madsen-Mygdal: Jeg plejer ikke i de senere Aar at tage Ordet ved 1ste Behandling af Finansloven, og jeg havde heller ikke tænkt at ville tage Ordet i Dag, men den korte Forhandling, som er ført her,